

over de projectie- en associatiesystemen en met name op het schema van WERNICKE: s A Z m (S-A: psychosensorische baan: A-Z: intrapsychische baan, Z-m: psychomotorische baan), ziet LIEPMANN bij de apraxie de laesie in de psychomotorische baan. De apraxie staat in betrekking tot de stoornissen der motorische projectievelden, anderzijds tot bepaalde stoornissen der psychosen, die WERNICKE psychomotorische heeft genoemd.

De apraxie zou een geheel bijzondere plaats onder de hersenziekten innemen, een overgang vormen tot de geestesziekten.

Hetgeen in het vroeger leven door ervaring en oefening verkregen is op alle zintuiggebieden en daarnaast de recente waarnemingen komen aan het bewegingsapparaat niet ten goede, en kunnen door dit apparaat niet gebruikt worden, daarin bestaat volgens LIEPMANN het wezen der apraxie.

### Symptomatologie.

Wil men van de apraxie in den zin van LIEPMANN spreken, dan moeten de stoornissen in de bewegingen niet op verlamming (resp. parese) en evenmin op ataxie berusten. LIEPMANN stelt de taxie naast de praxie. Bij de ataxie is een lagere coordinatiestoornis. De taxie regelt de coordinatie der spieren zoodanig, dat de ledematen op den kortsten weg den weg doorloopen, die naar het doel leidt, zonder schommelen. De praxie geeft echter aan welken weg doorloopen zal worden en door welke ledematen en deelen van ledematen, hoe zij te samen en na elkaar zullen opereeren, om den gewilden en door de doeleinden van het leven geeischten bewegingsvorm te geven en hoe, met behulp der taxie, alle daartoe noodige simultane en successieve innervaties gegeven moeten worden.

Wil men nu apraxie diagnosticeeren, dan moet theoretisch voorop gesteld worden, dat de patient de vragen, die hem gedaan worden, begrijpt, de objecten, waarmede hij opereeren zal, kent (bv. zooals bij den „Regierungsrat“, dat alles, wat van hem verlangd wordt, met de linkerhand goed gedaan wordt) en ook het streven aanwezig is om de verlangde bewegingen uit te voeren.

Om een doelbeweging uit te voeren, bv. het lakken van een brief, moeten eerst de verschillende deelen, waaruit deze beweging bestaat, in juiste opeenvolging (in het genoemde voorbeeld: een lucifer uit het doosje halen, na het open gemaakt te hebben, het doosje dichtschuiven en de lucifer aanstrijken, daarna het kaarsje